

LITERATUUR-OVERZICHTEN

WEEKBLADEN

WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT. 1943 nr. 49/50

F. HOFF. *Agranulozytose bei Fleckfieber*. — De ziektegeschiedenis van een 16-jarig meisje, lijdend aan vlektyphus, bij wie reeds in het begin der ziekte agranulocytose, anaemie, thrombopenie (myeloische insufficiëntie), later pneumonie ontstonden; zij genas ten slotte na ruim zes weken.

TR. BAUMGÄRTEL. *Neue Ergebnisse der Coliforschung*. — De microbiologie van ons darmkanaal is in normale omstandigheden volkomen typisch: in het bovendeel bacterie-armoede en melkzuurvormende micro-organismes, in het colon de escherigiae; een toestand die duidelijk wijst op een symbiose tusschen mensch en bacterie zooals dit ten overvloede blijkt uit de oplossende werking der kiemen op moeilijk verteerbare deelen van het voedsel. Van de colibacteriën kent men vele stammen, die vooral in ziekte-toestanden zeer regelmatig voorkomen en zich moeilijk door de normale vormen laten vervangen. BAUMGÄRTEL bespreekt de diagnostische en therapeutische beteekenis van de kweekplaten uit de faeces gevormd en geeft hiervan vele voorbeelden.

K. TOMIĆ-KAROVIĆ en KOVACEVIĆ. *Bakterium enteritidis GÄRTNER als Ursache einer Meningitis*. — Ziektegeschiedenis van een kind, oud 1 maand, dat overleed aan meningitis en waarbij uit het lumbale vocht Salmonella GÄRTNER gekweekt werd.

N. PIECHL. *Untersuchungen über den Ausschwemmungsmechanismus der Knochenmarkszellen*. — Het onderzoek van het geaspireerde weefsel uit het sternumpunctaat is zoo moeilijk en geeft zulke wisselende uitkomsten, dat het practisch maar weinig beteekenis heeft, zelfs uitgevoerd door den specialist. PIECHL tracht hier verbetering in te brengen door splitsing van het bloed en het mergweefsel en na te gaan hoe de verhouding is van de cellen aan het begin en het einde van een uitstrijkpraeparaat. Het gemakkelijk of moeilijk loslaten van de cellen uit het weefselverband komt daardoor mede in de beoordeeling van den toestand tot uiting.

W. PIRINGER en M. KAISER. *Nekrolog ADOLPH HEMPT*. — ADOLPH HEMPT, 1874—1943 was directeur van het Institut Pasteur te Neusatz en is bekend door zijn vaccin, dat met 6 entingsdagen de kuur tegen lyssa belangrijk verkort.

J. ED. STUMPF

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

DE LEIDING VAN DE BARING

In zijn klinische les 1) zegt professor ENGELHARD: Daar stuitligging en dwarsligging voor het kind, de laatste ook voor de moeder, gevaren opleveren, is het noodzakelijk deze reeds tijdens de zwangerschap te ontdekken, omdat men ze dan door een uitwendige keering in een hoofdligging kan veranderen".

Deze uitspraak is niet meer zoo'n algemeene wet, sinds BRACHT op het internationale congres te Amsterdam nieuwe handgrepen heeft aangegeven ter leiding van de baring in stuitligging. En ik geloof, dat de arts, die bij zijn zwangeren een stuitligging vindt en deze niet verandert in een hoofdligging, geen fout begaat.

Was vóór de toepassing van de methode BRACHT de kindersterfte bij stuitligging ongeveer 7 pCt., na zijn mededeeling in 1938 is deze gedaald tot ruim 1 pCt.

En als we de kindersterfte bij de spontaan aflopende schedelgeboorte op 0.7 pCt. stellen, dan is dit verschil zóó klein, dat ik betwijfel, of de keering op het hoofd bij stuitligging nog is aangewezen. Want ook voor de methode BRACHT veranderden vele obstretici een gevonden stuitligging niet en deze zullen er nu natuurlijk niet meer aan denken een keering uit te voeren.

1) N. T. v. G., 29 Januari en 5 Februari 1944.

Nu prof. ENGELHARD het blijkbaar ook na de methode BRACHT nog *noodzakelijk* vindt een stuitligging in de zwangerschap te veranderen in een hoofdligging, meende ik, dat het nuttig was even deze verbetering van de leiding der baring bij stuitligging aan te stippen.

Limmen, 28 Februari 1944

F. VAN OPPEN

BERICHTEN

BUITENLAND

BELGIË. — **BEROEPSZIEKTEN.** Het *Beroepsblad* van 20 Januari 1944 behelst als Vademecum nr. X een overzicht van de beroepsziekten en de wettelijke bepalingen, welke op deze van toepassing zijn.

DENEMARKEN. — **LETSEL DOOR VOETBAL.** Men berekent het aantal ernstige letsels door voetbal (beenbreuken, ontwrichtingen en verscheuringen) op ongeveer 200 per jaar (*Ugeskrift for Laeger*, blz. 932, 1943).

DUITSCHLAND. — **DE DIAGNOSE VAN DEN „HEILPRAKTIKER”.** Een vrouw lijdende aan kanker van de borst liet zich onderzoeken door een „Heilpraktiker”, die daarop een langdurige behandeling met zelf toepaste. De Moabiter strafkamer veroordeelde den wettelijk toegelaten onbevoegden genezer „wegen grobfahrlässigen Verhaltens” tot 4 maanden gevangenisstraf (*Mon. f. Krebsbek.*, blz. 25, 1944).

— **VIRCHOW'S REPUTATIE.** Men heeft in den laatsten tijd herhaaldelijk in geschrifte afbreuk trachten te doen aan de beteekenis van VIRCHOW, waarbij de Deutsche wetenschap in haar geheel werd betrokken. DIEPGEN en RÖNER hebben in VIRCHOW's *Archiv* (deel 307) een artikel tot verweer geschreven (*Hippokrates*, blz. 623, 1943).

— **STOMATITIS BIJ MILITAIRES.** In de *Zahnärztliche Rundschau* (28/29, 1943) is een studie gewijd aan stomatitis membranacea seu ulcerosa, die vooral bij militairen tusschen 20 en 30 jaar, doch ook bij ouderen voorkomt. De ziekte begint met een ulceratief proces aan den zoom van het tandvleesch en kan op het mondslijmvlies overgaan. Zij komt op alle fronten voor, vooral bij den overgang van herfst naar winter en van winter naar lente. Men zoekt de oorzaak in gebrekkige levensomstandigheden, gebrek aan water en vitamines, en verminderde hygiëne van den mond (*Hippokrates*, blz. 642, 1943).

ZWITSERLAND. — **HET TROPISCHE INSTITUUT TE BASEL.** In de aula der Universiteit te Bazel zijn doel en streven van het Schweizerische Tropeninstitut in een plechtige zitting aan de studenten bekend gemaakt. Prof. GIGON, die het initiatief tot de instelling nam, deelde mede dat vóór den oorlog reeds 30000 tot 35000 Zwitsers in tropische gebieden werkzaam waren. Na den oorlog zal dit aantal vermoedelijk nog stijgen (*Schweiz. med. Woch.*, blz. 112, 1944).

J. J. VAN LOGHEM

BINNENLAND

JAARVERSLAG 1942 DER CENTRALE VEREENIGING TER BEHARTIGING DER MAATSCHAPPELIJKE BELANGEN VAN ZENUW- EN ZIELSZIEKEN. — Het verslag bevat de gegevens betreffende de werkzaamheden van de afdelingen en de vereenigen, die als rechtstreeksche organen van de Centrale Vereeniging zijn te beschouwen of met haar steeds in rechtstreeksch contact hebben gestaan. Dit zijn de consultatiebureaux te Amsterdam, Alkmaar, Apeldoorn, Arnhem, Deventer, Enschede, Groningen, Leeuwarden, Rotterdam, Utrecht, Zaandam, Zutphen. Enkele korte casuïstieken van oude en nieuwe patiënten der Centrale Vereeniging van het Nederlandsch Genootschap, de R.K. Reclasseeringsvereeniging en de Prot. Chr. Reclasseeringsvereeniging zijn opgenomen. Voorts vindt men het jaarverslag der „s-Gravenhaagsche Vereeniging Dr. SCHROEDER VAN DER KOLK”.

JAARBOEKJE 1944 VAN DE NEDERLANDSCHE CENTRALE VEREENIGING TOT BESTRIJDING DER TUBERCULOSE. — Dit jaarboekje is in gewijzigden en beknopten vorm verschenen (151 bladzijden tegen 224), hetgeen echter aan den inhoud geen afbreuk heeft gedaan.